

Handläggare:
Lena Nevbrant 508 04 038

Dnr 1.2.1.-626- 2011
Sammanträde 22 november 2011

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Månadsrapport oktober 2011

- ekonomi och verksamhet

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att lägga rapporten till handlingarna.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Vid stadsdelsnämndens sammanträden lämnar förvaltningen *månadsrapporter*, som utgör förvaltningens fortlöpande rapportering till nämnden om ekonomi och prestationsutveckling. Två gånger om året (maj och september) lämnas genom *tertialrapporter* utförlig uppföljningsrapport till kommunstyrelsen. Dessutom rapporterar förvaltningen varje månad prognostiserade avvikelser till stadsledningskontoret.

Enligt föreliggande rapport redovisas en prognos på netto 1 498,2 mnkr vilket är ett underskott på 39,9 mnkr mot budget efter budgetjusteringar. Den ekonomiska prognosen baseras på bokförda värden under januari-oktober 2011 samt prognostiserade värden för resterande del av året.

-
- Bilagor:
1. Ekonomisk prognos per 11 november 2011
  2. Prestationer och nyckeltal per 11 november-oktober 2011

Kommentarer till månadsrapport oktober 2011

Ekonomisk prognos 2011

I föreliggande prognos redovisas ett förväntat utfall efter bokslutsdispositioner på 1 498,2 mnkr vilket är i ett underskott på 39,9 mnkr mot budget. Prognosen baseras på bokförda belopp under januari-september samt beräknade belopp för återstående del av året. Det förväntade underskottet har ökat jämfört med vårens prognoser.

	Beräknad slutlig bud- get	Beräknad Prognos	Beräknad avvi- kelse efter resul- tat- dispositioner
Nettokostnad	<u>1458,3</u>	<u>1498,2</u>	<u>-39,9</u>
Förskoleverksamhet	299,6	297,6	2,0
Fritid för barn och ungdom	20,8	20,8	0,0
Kultur & konsumentvägledning	3,0	3,0	0,0
Äldreomsorg	501,2	526,9	-25,7
Äldreomsorg, vite	0,0	-11,6	11,6
Omsorg om funktionsnedsatta	270,6	285,1	-14,5
Individ- och familjeomsorg	157,6	166,2	-8,6
Ekonomiskt bistånd	116,9	138,7	-21,8
Arbetsmarknadsåtgärder	6,4	6,4	0,0
Flyktingmottagande	3,6	4,5	-0,9
Stadsmiljö inkl. kapitalkostnader	13,8	13,8	0,0
Förvaltningsövergripande	49,8	46,8	3,0
Ej fördelat	15	0,0	15,0

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiseras ett överskott på 2 mnkr. Överskottet härrör sig till lägre lokalkostnader än budgeterat. Prognosen är baserad på den ersättning som förskolornas resultatenheter får för inskrivna barn enligt kommunfullmäktige fastställt belopp (förskolepeng). Enheterna får även ersättning för barn i behov av särskilt stöd i form av riktat stöd och socioekonomisk viktning.

Avläsning sker i mars och september av antal barn i förskolan. Snittet av avläsningarna ger därefter en slutlig budget för förskoleverksamheten. Avläsningen i mars och september gav ett snitt på 50 färre barn för året än budgeterade 2499 barn. Ett stort tapp av barn (20 st) främst vid höstavläsningen hos familjedaghem ger ett intäktsstapp på 2 mnkr. Totalt ger årets avläsning 1,1 mnkr mindre än budgeterat. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 3,2 mnkr vilket balanseras av totalt ingående resultatfond (se bilaga 1).

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett samlat underskott på netto 14,1 mnkr efter erhållet vite om 11,6 mnkr. Underskottet består av 18,9 mnkr i ökade nettokostnader för beställarsidan, 5,5 mnkr ökade nettokostnader för hemtjänstutförarna, 1,3 mnkr avser ökade kostnader för äldre direkt samt en vitesintäkt om 11,6 mnkr. Vitet om 11,6 mnkr har utbetalats till förvaltningen av Carema pga ej uppfyllda kvalitetskrav angående personalens vidarutbildningar. I och med omvandlingen av servicehus till trygghetsboenden sker en budgetjustering mellan olika stadsdelar vilket innebär att förvaltningens budget minskas med 5,7 mnkr.

Förvaltningen ser fortfarande en fortsatt ökning av framförallt äldre som har omfattande vårdbehov, både i ordinarie boende och att behov av vård och omsorgsboende ökar. Totalt prognostiseras vård- och omsorgsboende till 496 heltidsplatser (omräknat till heltidsplatser), att jämföra med budgeterade 466 platser (483 platser per bokslut 2010). Sjukhemsplatserna prognostiseras att öka med 30 platser jämfört med budget. En heltidsplats på sjukhem kostar ca 0,6 mnkr per år vilket innebär att ökning av antal platser ger en omedelbar obudgeterad kostnadsökning. Beställarsidan gick in i året med ett underskott och ser svårigheter att under året hålla budget. Åtgärder som är genomförda är att den biståndsbedömda sociala dagverksamheten är nerlagd vilket har inneburit en besparing på ca 3 mnkr. En handläggare arbetar sedan första mars med omprövningar av höga nivåer inom hemtjänsten. En utökning av en handläggare har skett och en ny organisation har trätt i kraft vilket innebär jämnare ärendefördelning och bättre förutsättningar att följa upp på individnivå.

Hemtjänsten redovisar ett underskott på 5,5 mnkr, vilket är en ökning från tidigare prognos. Vid lägre nivåerna får utförare vid gällande ersättningssystem sämre förutsättningar att nå budgetbalans pga att gångtider, dokumentation och personalmöten måste inrymmas inom ersättningssystemet. När beställarsidan ser över de höga nivåerna innebär detta att utförarna får stora problem att klara uppdraget. Förändringar pga av ökat antal privata aktörer och införandet av spetskompetens som demensteam innebär en ny organisation för hemtjänsten. Vid snabba nedgångar av efterfrågan av hemtjänst hanteras det främst genom flexibilitet av personalstyrkan genom timanställda. Då hemtjänsten tar över fast personal från Hässelgården minskar denna flexibilitet med högre kostnader som följd.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning prognostiseras ett underskott om 14,5 mnkr mot budget, vilket är en ökning med 0,5 mnkr sedan föregående prognos. Ökningen går att hänföra främst till ökade kostnader inom daglig verksamhet 1,8 mnkr varav kostnad för färdtjänst står för 1,1 mnkr av ökningen. En

analys av de fördyrade resorna i och med stadens nya avtal kommer nu att göras tillsammans med andra stadsdelar. Verksamheten arbetar löpande med budgethållning och har genom nogsam granskning sänkt kostnader i 14 olika insatser med totalt 2,1 mnkr.

Inom den prestationstilldelade verksamheten är det främst kostnaden för daglig verksamhet (exkl resor) enligt LSS som uppvisar ett underskotten om 4,2 mnkr. Den dagliga verksamheten utförs bl a av leverantörer som har individuella avtal där kostnaderna överstiger den nivåersättning som tilldelningssystemet ger. Utöver dessa verksamheter köper stadsdelen ett flertal platser på boenden i privat regi med individuella avtal som delvis ligger högre än nivåersättningarna. Inom stadsdelen finns två privata vårdgivare som tillsammans har tre gruppboendestäder som vänder sig till personer som har diagnoserna autism eller autismliknande tillstånd. Gruppboendestäderna har en verksamhetsinriktning med vårddygnspriser som ligger betydligt över vad resursfördelningssystemet ger som ersättning till stadsdelsnämnden. Betalningsansvaret åvilar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd i och med att de som placeras blir folkbokförda i Hässelby med en merkostnad om ca 7 mnkr.

Kostnaderna för resor till och från dagliga verksamheter ingår i det fasta resursfördelningssystemet och medför därför finansieringsproblem i synnerhet när brukare får sin dagliga verksamhet långt från bostaden. Kostnaderna för resor har ökat i och med ett nytt ramavtal för staden. Helårseffekt för kostnadsökningen för resor till och från daglig verksamhet beräknas till ca 2,7 mnkr mer än budgeterat.

Inom det fasta anslaget finns sk SoL boenden med ett underskott om 2,3 mnkr. Av underskottet avser 1,6 mnkr kostnader för två personer som har ett LSS beslut men som bor på ett SoL boende.

Hemtjänstverksamhetens underskott uppgår till 4,6 mnkr mot den fasta budgettilldelningen. Kostnader för hemtjänst har inte minskat som förväntat trots en mycket omfattande granskning av tidigare beviljade insatser. Minskning har skett av mindre omfattande insatser. De höga kostnaderna avser brukare med höga omvårdningsbehov som bor kvar i hemmet med insatser från landstingets hemsjukvård i kombination med hemtjänst, vilket ökar de sammanlagda kostnaderna.

En ökning av avslag från Försäkringskassan avseende personlig assistans över 20 timmar innebär att förvaltningen inte får någon prestationsersättning utan kostnaderna, bl a hemtjänst, för timmar 1-20 måste inrymmas i det fasta anslaget, vilket har gett en merkostnad om 1,7 mnkr.

Utförarenheten för personligt stöd prognostiserar ett överskott med 0,9 mnkr. Det förbättrade resultatet beror på ökad mängd beställningar vilket nu dock avmattats och den sänkning som nu syns måste pareras med effektivisering av bemanningen i samband med vakanser. Det är en fortsatt trend med avslutade eller neddragna assistanstimmar från försäkringskassan.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg (utom ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagning) prognostiserar ett underskott om 6,9 mnkr.

Socialpsykiatrin redovisar ett samlat underskott på 4,2 mnkr. Kostnadsnivåerna har varit höga under året och förväntad kostnadsminskning uteblir. Enheten har högre

kostnader för placeringar i hem för vård och boende (HVB) än vad som budgeterats. Hemflyttningar från HVB-hem och familjehem har inte kunnat genomföras i den utsträckning som planerats, vilket medför en fortsatt högre kostnad än budget. Utförarenheten inom socialpsykiatri prognostiserar ett mindre överskott om 0,5 mnkr.

Barn och ungdom verksamheten prognostiserar ett underskott på 3 mnkr där verksamheten jourhem har det största underskottet på 2,7 mnkr, en liten ökning mot tidigare. Det handlar i båda fallen om barn och ungdomar som lever i utsatta situationer som behöver skydd, stöd och när det gäller de äldre barnen egen behandling för ett eget destruktivt beteende.

Det visar sig tydligt att stadsdelen fått många barnfamiljer med stora behov av hjälp i olika former. Sommaren har för flera familjer varit extra svår då skola och den vanliga förskolan varit stängda. Under senvåren ökade antalet kvinnofridsplaceringar vilket resulterat i ett underskott på 0,8 mkr. Samma situation var vanlig i andra delar av staden vilket medförde att de mindre kostsamma jourerna var fyllda och vi fick i flera fall placera på dyra alternativ. Bostadslöshet är ett stort problem och har i några fall bidragit till att ungdomar ej kommit vidare i sin vårdkedja. Nu i augusti är tillgången på träningslägenheter större och några ungdomar flyttar från september/oktober till billigare lösningar. Det medförde att i några fall att plats köpts i träningsboenden, vilket gett underskott på 0,7 mkr.

Vuxenheten prognostiserar ett underskott med 2,4 mnkr. På vuxenheten finns ett flertal klienter aktuella som har en långvarig problematik av missbruk. Det är ofta i kombination med hemlöshet, psykiatriska och fysiska besvär. Dessa klienter är resurskrävande och kräver ofta ett flertal olika former av insatser under längre perioder. De finns ofta placerade på stödboenden och omvårdnadsboenden och förekommer även ofta i tvångsvårdsbehov. 212 klienter är aktuella på Vuxenheten varav 81 klienter har varit aktuella för insats i fem år eller längre. Större delen av det aktuella underskottet härrör sig till kostnader för tvångsvård och stödboende. Tvångsvård, som är lagstiftat och oerhört kostnadskrävande, kan ofta undvikas genom att tillgodose individen med en frivillig lösning. Det medför ofta en placering på ett boende med stöd, s.k. stödboende. Alla placeringar föregås av en utredning och ärendedragning med fokus på behovet i kombination med att det ska vara kostnadseffektivt. Det sker även genomgångar av gruppledare avseende pågående placeringar.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiskt bistånd (socialbidrag och handläggningskostnader) prognostiserar ett underskott om 21,8 mnkr vilket är en liten minskning jämfört med tidigare prognos.

Anslaget för ekonomiskt bistånd har minskat för 2011 utifrån USK:s prognoser för 2011, där den minskande arbetslösheten skulle antas leda till att behovet av försörjningsstöd minskade. Budgeterad nettokostnad för 2011 var 16,8 mnkr lägre än årsbokslutet 2010. Förvaltningen har fått ett extra budgettillskott om totalt 5,8 mnkr vilket är medräknat i prognosen.

I stadsdelen har antalet bidragshushåll ökat med drygt 100 från oktober fram till juni 2011 då 1144 hushåll fick ekonomiskt bistånd. Därefter sjunker antalet hushåll

igen och den preliminära uppgiften för oktober är 1119. Medelbidraget i stadsdelen uppvisar en tydlig ökning från april 2011 till juni 2011 för att sedan sjunka något igen. Denna minskning medverkar till att förvaltningen lämnar en något förbättrad prognos.

Stadsdelens bidragshushåll präglas av långvarigt beroende av försörjningsstöd, ohälsa och hög andel bidragstagare med språksvårigheter. Dessa grupper påverkas inte i så stor utsträckning av bättre arbetsmarknad. Under 2010 hade bidragstagare som fick praktik genom Jobbtorget möjlighet att få aktivitetsstöd under praktikperioden genom arbetsförmedlingen. Denna möjlighet har försvunnit för flertalet bidragstagare då arbetsförmedlingen har fått minskade anslag till aktivitetsstöd som nu prioriterar unga vuxna och funktionshindrade.

För Arbetsmarknadsåtgärder prognostiseras ett utfall i balans med budget. Förvaltningen har fått utökade medel om 0,2 mnkr till feriearbete för skolungdom avseende platser i demensvården och ytterligare 1 mnkr till övriga områden.

Flyktingmottagande

Flyktingmottagningen (handläggning och introduktionsersättning) redovisar ett underskott på 0,9 mnkr. Anslaget till flyktingmottagning och introduktionsersättning stäms av vid två tillfällen per år av SLK och anpassas till det faktiska ärendantalet. Förvaltningen räknar med en minskad budget med 4,9 mnkr vilket är medräknad i avlämnad prognos. Kostnaden för introduktionsersättning sjunker och beräknas sjunka ytterligare under året i och med att nykomna flyktingar tas emot av arbetsförmedlingen och stadsdelen inte längre tar emot nya ärenden. Underskottet härrör från kostnader för introduktionsersättningen och mildras av ett litet förväntat överskott på handläggarkostnader.

Övriga verksamheter

Stadsmiljö redovisar en prognos i balans med budget. För att nå budgetbalans måste prioriteringar ske av renhållning och trygghetsskapande åtgärder på bekostnad av grönyteskötsel.

Förvaltningsövergripande verksamheter prognostiseras ett överskott om 3 mnkr.

Internränta och avskrivningar avseende investeringar i park och miljö prognostiseras vara i balans med budget. Internränta och avskrivningar för maskiner och inventarier inom övrig verksamhet belastar varje avdelnings driftbudget.

Förvaltningen har i budgeten avsatt medel för att täcka underskott som kan uppstå i olika verksamheter då prognostiserade nettokostnader överstiger tilldelad budget (prestations- och anslagsfinansierad budget). Prognostiserad reserv är 15 mnkr.

Resultatenheter

Samtliga förskolor är resultatenheter samt en enhet inom äldreomsorgen. Förskolans resultatenheter prognostiserar ett samlat underskott på 3,2 mnkr. Äldreomsorgens resultatenhet, Skolörtens servicehus, visar ett underskott på 1,1 mnkr. Samtliga underskott balanseras av totalt ingående resultatfond.

Flera av förskolans resultatenheter visar enligt prognosen ett underskott. Den främsta orsaken är ökade kostnader för riktat stöd till barn i behov av särskilda insatser. Andelen familjer som haft behov av barnomsorg under sommarmånaderna

har varit högre än vanligt, vilket inneburit att fler adresser än tidigare hållit öppet och vikarier behövts i större omfattning än tidigare år. Arbetet med att minska sjukfrånvaron har initialt inneburit ökade kostnader. Nödvändiga ombyggnationer och renoveringar, bland annat på grund av vattenskador, har begränsat antalet barn som kunnat tas emot i några av verksamheterna.
